І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 51. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 16-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1974 No. 51. VOL. LXXXI.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ІНТЕНСИВНА ПІДГОТОВА ДО 28-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНС

Філядельфія. — Ще тільки два місяці відділяють нас від великої події — 28-ої з черги найстаршої і найбільшої української установи у вільніму світі, Українського Народного Союзу, що відбудеться в цьому „місті братньої любови" в тижні від 20-го травня, та яка, крім передбачених статутом ділових нарад, включно з вибором Головного Уряду на нову чотирорічну каденцію, включає традиційно ще ряд культурних і товариських імпрез, зустрічей тощо. Саму Конвенцію організує, згідно зі статутом, Головний Екзекутивний Комітет УНС, а її господарями та організаторами конвенційних імпрез є, звичайно, місцевий Конвенційний Комітет із місцевих головних урядовців та видатніших союзових діячів. Такий Конвенційний Комітет у Філядельфії очолює колишній довголітній голова Головної Контрольної Комісії УНС і тепер почесний член Головного Уряду д-р Володимир Галан і в його склад входять головні контролери проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук, головний радний і голова Філядельфійської Округи УНС Степан Гавриш та колишній головний радний Іван Одежинський як заступники голови, М. Ковальчук — секретар та І. Данківський — скарбник. Степан Гавриш й Іван Одежинський координують працю Комітету, який відбув свої наради у вівторок, 12-го березня, з участю головного представника Йосипа Лисогора.

Із намічених імпрез, Конвенцію попередить великий концерт, що відбудеться вже в неділю, 19-го травня, у великій балевій залі конвенційного Марріотт готелю о год. 1-ій по полудні. Заля має 2,000 місць. У програмі концерту передбачені конкурсові виступи п'ятьох танцювальних ансамблів з-поза Філядельфії, включно із двома ансамблями з Канади, та Філядельфійські танцювальні групи, як також виступи хорів і солістів. Вступ на концерт: п'ять долярів для дорослих і два доляри для молоді.

Великий конвенційний бенкет відбудеться в четвер, 23-го травня, в тій же великій балевій залі Марріотт готелю у вечірніх годинах. На головного промовця під час бенкету запрошено віцепрезидента ЗСА Джералда Форда, відзначеного свого часу УККомітетом Шевченківською Грамотою Волі.

На середу, 22-го травня після полудня, Комітет плянує зорганізувати поїздку делегатів на оглядини новозбудованої 15-поверхової Української Будівлі УНСоюзу в Джерзі Сиі та влаштованих в ній приміщень Головної Канцелярії. Делегати, які бажали б взяти участь у цій поїздці та відвідинах, повинні якнайшвидше поінформувати про це Головну Канцелярію УНС. Пригадується також делегатам, щоб поспішили з висилкою (до Головної Канцелярії УНС або „Свободи") своїх фотознімок та коротких біографічних даних для поміщення їх в Конвенційній Книзі, яка вже незабаром друкуватиметься.

Конвенцію привітає під час її відкриття в понеділок, 20-го травня, посадник Філядельфії Франк Л. Різо.

Під час згаданих нарад Конвенційного Комітету покликано ще ряд комісій з урядовців та членів місцевих Відділів УНС для спеціяльних справ. Комітет сподіється, що в конвенційних імпрезах візьмуть масову участь, разом з конвенційними делегатами, також місцеві і довколишні громадяни.

28-ма Конвенція УНС буде вже третьою з черги, що відбудеться у Філядельфії. Вперше там відбулася 10-та Конвенція в 1908-му році, як УНСоюз мав ще тільки 8,795 членів і 46.071.26 долярів майна, опісля 15-та Конвенція в 1920-му році, як Союз мав 12,237 членів і 586,317 дол. майна, і тепер 28-ма Конвенція, до якої УНСоюз зближається із понад 89.000 членів та з 39 мільйонами долярів майна.

Мґр. Роман Дяків переобраний на голову Відділів УНС Округи Вілкс-Бері

Вілкс Беррі, Па. — Річні Загальні Збори Комітету Відділів УНС Вілкс - Берської Округи, що відбулися тут в суботу 9 березня б. р. в парафіяльній залі УКЦеркви свв. Петра і Павла, перевибрали одноголосно на голову Округи заслуженого союзового і суспільно - громадського діяча Романа Дякова. На членів Управи були обрані: Ольга Маліщак — заступниця голови, Василь Стефурин і Мілдред Добранскі — секретарі, Катерина Лукач — касир та проф. Йосиф Кравчинюк, Марта Турчин, Іван Гренцишин, Василь Валіґун і Анна Блищак — члени ширшої Управи. Контрольну Комісію обрано в складі: Євгенія Ваславська — голова і як члени — Іван Блищак та Григорій Ґрозіо.

Наради відкрив голова Округи мґр Роман Дяків, а Іван Блищак провів молитву. Голова привітав учасників нарад, а зокрема представників Головного Уряду УНС: Марію Душник — заступницю головного предсідника УНС, і головного радного та асистента керівника організаційного Відділу Степана Гавриша. Після того устійнено порядок нарад та обрано президію зборів. Бажанням присутніх було, щоб сам голова проводив нарадами, а обов'язки секретаря нарад сповняв Василь Стефурин. Протокол з попередніх Зборів відчитав Василь Стефурин. Обширний і вичерпний звіт з діяльности Управи склав голова мґр Роман Дяків, а його доповнили секретар Василь Стефурин і касир Катерина Лукач. Починаючи свій звіт, голова Округи згадав перших українських поселенців - піонерів, які мозольною працею поклали тверді підвалини під УНСоюз та взагалі під українське громадське життя в цій країні. Перейшовши до звітування, мґр Дяків сказав, що він гордий з того, що приналежні до Округи 7 Відділів здобули 36 членів і тим самим виконали на 100 відс. членську квоту. Він рівнож інформував про його участь в Центральному Комітеті Фестивалю для відзначення 80-річчя „Свободи", що відбулося 19 серпня 1973 в Лейквуд Парку — Барнсвіл, Па., участь у святкуваннях ювілею „Свободи" сусідніми Округами в Лігай Веллі та Округою Філядельфійською. Звіт голови доповнили секретар Василь Стефурин і касир Катерина Лукач, яка інформувала, що каса Округи тепер нараховує 99.11 дол. За Контрольну Комісію звітував Іван Блищак, заявляючи, що Округа працювала добре та поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі з признанням, що одобрено одноголосно.

Після звітів, заступниця головного предсідника Марія Душник склала гратуляції Управі Округи за взірцеву працю в минулому році, а відтак інформувала про ак-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ФРАНЦУЗЬКА МОВА ПРОГОЛОШЕНА ОФІЦІЙНОЮ МОВОЮ КВЕБЕКУ

Квебек. — У четвер, 14-го березня, уряд Квебеку повідомив, що офіційною мовою цієї канадської провінції буде проголошена французька мова, це історичне рішення, проголошене на відкритті нової сесії провінційної леґіслятури заступником губернатора Квебеку, має на меті закінчити неясну ситуацію щодо справи офіційної мови, бо хоча французька мова є рідною мовою більшости мешканців провінції, а англійська — мовою економічної еліти, то досі жадна з цих мов не була офіційною. У так званій „Тронній промові" заступник губернатора Ґю Ляпонте, який також виконує обов'язки офіційного представника королеви Єлисавети ІІ-ої до Квебеку, заявив, що „мова живе тільки тоді, коли її вживають люди в їхньому щоденному житті". Він також сказав: „Французька мова мусить бути мовою законодатства, уряду, міських громад, муніципальних корпорацій... Будуть встановлені закони, які дадуть французькомовним громадянам Квебеку змогу виконувати свою працю в їхній рідній мові — в публічній службі, в їхніх професіях і в індустріяльних, торговельних і фінансових трансакціях". Заступник губернатора Ляпонте в імені квебекського уряду, заявив, що права англомовної меншости будуть забезпечені. Заява, проголошена заступником губернатора, була виготовлена Робертом Боруссою, прем'єр - міністром Квебеку, який сам є французького роду. Уряд прем'єр - міністра Борусси рішив проголосити французьку мову офіційною після того, як напружені відносини між французькомовними та англомовними мешканцями Квебеку дещо злагіднилися. Крім того, Ліберальна партія Борусси в останніх виборах здобула 102 із 110 місць в провінційній леґіслятурі. Думають, що це також переконало квебекський уряд, що час підхожий на проголошення французької мови офіційною мовою Квебеку. Сподіваються, що закон, який формально проголосить французьку мову офіційною, буде схвалений ще перед літом цього року. Коментатори зазначують, що рішення квебекського уряду не зв'язане з мовною політикою федерального уряду Канади, під проводом прем'єр - міністра П'єра Елліота Трудо, який заступає принцип двомовности країни. Думають, що Оттава не буде втручатися в мовну політику Квебеку, особливо після того, як уряд цієї провінції запевнив, що охоронятиме права англомовної меншости.

Джордж Шулц зрезиґнує з посту секретаря скарбу

Вашинґтон. — У четвер, 14-го березня, Білий Дім повідомив про резиґнацію секретаря скарбу Джорджа Шулца в травні ц. р. Хоча наступник Шулца на цей пост ще не був проголошений, але думають, що ним буде Вілліям Саймон, голова Федерального Енерґетичного Управління, який також є підсекретарем скарбу. Джордж Шулц, який ввійшов до кабінету президента Ніксона ще в 1969-му році, заявив представникам преси, що залишає пост тому, що „існує тенденція надто довго оставатися на державній службі" та що травень буде підхожим часом на зміну секретаря скарбу, бо до 30-го квітня повинна закінчитися теперішня програма стабілізації економіки, а на весну розпочнеться нові міжнародні переговори щодо монетарних проблем. Відповідаючи на запит одного кореспондента, Шулц сказав, що Вотерґейтська справа не мала жадного впливу на його рішення залишити пост секретаря скарбу.

Джордж Шулц первісно служив на пості секретаря праці, а в червні 1972 року став секретарем скарбу. Економіст по професії, Шулц завжди підтримував теорію, що чим менше уряд вмішується в діяльність вільного ринку, тим краще. Це стосувалося таких питань, як контроля над цінами й платнями, полагодження непорозумінь між робітничими спілками та працедавцями, встановлення рати обміну між доляром та іншими валютами, урядової контролі в таких ділянках, як транспортація та енерґетичні справи тощо.

Вшанують Академією роковини Карпатської України і о. Августина Волошина

Ню Йорк. — Головна Управа Карпатського Союзу влаштовує з нагоди 100-ої річниці з здня народження першого президента Карпатської України о. Августина Волошина та 35 річниці проголошення самостійности Карпатської України — Святочну Академію, яка відбудеться тут в неділю, 17-го березня ц. р. о год. 3-й по полудні в приміщенні школи св. Юрія при 215 Схід 6-та вулиця. В програмі виступають: голова КС д-р В. Комаринський — доповідь, Рома Грабарчук — фортепіян, Оля Шкафаровська — рецитація, Петро Рівес — скрипка, Тамара Кардашавець — рецитація, пластовий гурток „Риси" (Станиця Пассейк), хор та учні Школи Бандуристів при хорі „Думка" в Ню Йорку, оркестра. Вступ за добровільними датками.

П'єсу „Невольник" поставлять в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український оперно - драматичний ансамбль в Ню Йорку виконає в неділю, 7-го квітня 1974 р. о год. 4:30 по полудні в залі Стайвезант Гайскул — 345 Схід 15-та вулиця, історичну п'єсу на 4 дії зі співами „Невольник" за поемою Тараса Шевченка. П'єсу усценізував М. Кропивницький, який спільно з М. Лисенком написав також і музику до п'єси. Виконавцями будуть: Т. Федорович, Т. Лихолай, М. Яблонський, М. Дубровська, Б. Крушельницький, мол., Л. Рейнарович, Ст. Вовчук, І. Макар, В. Сметанюк, Ф. Лукіянський, І. Ткачук, А. Плескун. У масових сценах: запорожці, невольники, селяни, дівчата, турки. Камерна оркестра; мішаний і мужеський хори ансамблю. Музичний керівник Степаняк; режисер Т. Федорович; сценічне оформлення М. Яблонський; концертмайстри: Т. Левицький і Б. Босий. Квитки можна набути в крамницях „Сурма", „Арка", „Еко", як також в часі виставки при касі театру.

Португальські генерали вимагають свободи для колоній

Ліссабон. — Португальський уряд усунув двох високих старшин, які займали керівні становища в португальській армії, за їхні пропозиції змінити португальську політику щодо колоній в Африці. Ген. Франціско де Коста Гомес, шеф штабу збройних сил, і ген. Антоніо де Спіноля, його заступник, який втішається в Португалії загальною популярністю, а який раніше був головнокомандуючим в португальській Ґвінеї, були звільнені після того, як вони публічно виступили з домаганнями до уряду закінчити війну проти повстанців в Мозамбік, Анґолі та Португальській Ґвінеї (Ґвінея-Біссав) і дати цим територіям повну автономію, зрівнявши їх у правах з самою Португалією у пропонованій федерації. Таке становище обидва військові провідники зайняли, дійшовши до висновку, що Португалія не має виглядів на те, щоб виграти війну з повстанцями, які втішаються активною допомогою інших африканських держав, а також у не меншій мірі активною підтримкою на міжнародній арені. Вимоги генералів спричинили кризу в португальському уряді. На вимогу президента Амеріко Томаса їх усунено, а прем'єр-міністер Марселльо Кетано назначив шефом штабу теперішнього головнокомандуючого португальськими військами в Анґолі ген. Йоахіма Люза Кунгу. Сам М. Кетано займає у цьому конфлікті помірковані позиції, вважаючи, що зміни в португальській колоніяльній політиці конечні, проти чого рішуче виступають праві кола, речником яких є сам президент. Під кінець минулого тижня Національна Асамблея відкинула пропозиції генералів Гомеса і Спіноля, висловлюючи вотум довір'я для дотеперішньої політики уряду. Вся ця справа набрала особливого розголосу з хвилиною опублікування ген. Спінолею перед трьома тижнями книжки „Португалія і майбутнє", у якій він твердить, що Португалія не може виграти війни в Африці і що африканські війни тільки спричиняють зубожіння країни та внеможливлюють її розвиток. Виходом з ситуації є надання колоніям самоуправління, формуючи з ініціятиви Португалії федерацію вільних держав, яка б включала Португалію і усамостійнені її дотеперішні колонії в Африці.

СССР підтримує максимальні арабські вимоги на Близькому Сході

Париж. - У висліді останніх розмов французького президента Помпіду з генеральним секретарем КПСС Брежнєвим на Криму, французькі кола дійшли до висновку, що совєтський уряд вирішив зайняти „тверду лінію" у питанні арабсько-ізраїльських переговорів у тому смислі, що він буде підтримувати максимальні арабські вимоги у відношенні Ізраїля. Згідно з інформаціями французьких кіл, совєтський міністер закордонних справ Громико мав повідомити французького міністра закордонних справ Жобера, що існує небезпека відновлення збройних дій на Близькому Сході між Ізраїлем і Сирією, якщо Ізраїль не піде на зустріч арабським вимогам і не звільнить всіх окупованих арабських територій. Громико мав також заявити, що у випадку відновлення конфлікту, СССР дасть військову допомогу Сирії. Як відомо, А. Громико недавно відвідав Сирію і Єгипет, де мав наради з лідерами цих держав. У совєтсько-сирійському комунікаті є мова про совєтську підтримку для Сирії.

В Італії сформовано новий уряд

Рим. — У висліді дванадцятиденних заходів Маріяно Румор, чотирократний досі прем'єр-міністер Італії, сформував свій п'ятий з черги кабінет, який має всі дані на затвердження парляментом. Новий кабінет є побудований на базі коаліції християнських демократів з соціялістами і соціял - демократами, що запевняє для нього потрібну більшість в парляменті. В кабінеті не є репрезентована Републіканська партія, яка мала своїх представників у попередньому уряді. Добре ознайомлені з італійською внутрішньою ситуацією твердять, що новий уряд втримається при владі недовго і ледве перетриває напруження, що буде зумовлене референдумом 12 травня ц. р. у справі відкликання закону про розводи, який створює в країні запальні настрої. Новий уряд в Італії є з черги 36-ий від закінчення Другої світової війни.

У Ватикані підслуховують телефонічні розмови

Рим. — Клопоти з прониканням на зовні різних державних таємниць мають, як виявляється, не тільки уряди окремих держав, але також найвище керівництво Католицької Церкви. Як відомо, досі Ватикан вважався найбільш засекреченим і дискретним церковно - політичним центром. В останньому часі, однак, цю традицію нарушено і щораз то більше інформацій таємного порядку продістається з Ватикану на сторінки преси. Щоб запобігти цьому, папа Павло УІ видав спеціяльну інструкцію, яка зобов'язує всі церковні чинники до зберігання таємниць, коли йдеться про ряд документів, чи справ, що стосуються безпосередньо папської політики, чи політики Державного секретаріяту, а також інших справ, передчасне розкриття яких може викликати непорозуміння, негодування, чи які ще не закінчені. Того роду справи і документація про ці справи мають бути трактовані як „найвища таємниця", яку зобов'язані додержувати не тільки всі заінтересовані, а навіть усі члени Католицької Церкви. Постанови в цій справі підписав державний секретар кардинал Жан Війо із заввагою, що Папа Павло УІ особисто затвердив цю інструкцію.

У зв'язку з цією проблемою виявилося, що в останньому часі папська служба безпеки проводить інтенсивне слідство в справі проникання з Ватикану таємниць, намагаючися уточнити джерела того проникання. Телефонічна система Ватикану, як неофіційно інформують, є тепер під наглядом органів безпеки, а ряд телефонів є долучені до таємної підслухової системи, яку введено, щоб розкрити порушників.

КОНҐРЕСМЕН ДЕНІЛС ЗГАДУЄ В КОНҐРЕСІ ЗСА Т. ШЕВЧЕНКА І УКРАЇНУ, ТАВРУЄ ЇЇ ГНОБИТЕЛІВ

Конґресмен Домінік Денілс

Вашинґтон. — Річниця народин Тараса Шевченка дала нагоду конґресменові Домінікові В. Денілсові, демократові з Ню Джерзі та відомому приятелеві й оборонцеві поневолених, згадати Кобзаря України добрим і голосним словом в Конґресі З'єднаних Стейтів Америки та звернути при цій нагоді увагу законодавців на продовжування народовбивчої русифікаційної політики в Україні червоними наслідниками білих російських царів. Забравши слово під час нарад Палати Репрезентантів, конґресмен Денілс сказав законодавцям, що він у роковини Шевченка не може не „пригадати світові, що в Україні не перевелася русифікація, політика, яку започаткували царі і яку продовжує комуністичний режим". Продовжуючи свої завваги, конґресмен Денілс заявив, що він знову забирає слово, щоб пригадати президентові Ніксонові, на якого Конституція накладає відповідальність за закордонну політику, що ще є багато таких, які дбають про волю для народу України... Як довго я служу в Конґресі, тут завжди буде бодай один голос, що відізветься в обороні українського народу". Вже після свого виступу під час рад Палати Репрезентантів, конґресмен Д. Денілс заявив, що „коли Совєтський Союз дійсно бажає собі відпруження, він може здобути собі респект мільйонів американців східньо-европейського походження, звільнивши поневолені народи. Конституція Совєтського Союзу признає права всім національним групам. На жаль, володарі в Кремлі іґнорують ці великі слова та так само виявилися російськими шовіністами, як ними були царі" — заявив конґресмен Денілс.

А. Солженіцин відмовився від запрошення відбути поїздку по ЗСА

Вашінґтон. — Викинутий з СССР лавреат нагороди Нобеля й автор книжки „Архіпелаґ Ґулаґ" А. Солженіцин, який перебуває тепер у Швайцарії, відмовився прийняти запрошення очолюваного Джорджом Міні проводу Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій (АФП-КІО) відбути поїздку з доповідями і читанням своїх творів по ЗСА. У своєму листі до Джорджа Міні А. Солженицин висловив глибоку вдячність за запрошення, але ж заявив, що не може його прийняти, бо мусить присвятити всі свої зусилля й енерґію закінченню своїх літературних й історичних праць, зокрема ж у тих періодах, що не охоплені історією. Заявляючи свій подив до Джорджа Міні, як однієї з найбільш далекозорих і розумних громадських постатей у ЗСА, А. Солженіцин водночас із цим подякував проводові АФП-КІО за його підтримку для справи переслідуваних у Совєтському Союзі і за опублікування у 1947 році карти (мапи) таборів примусової праці в СССР, складеної на основі матеріялів і документів, одержаних з Совєтського Союзу.

В СССР відбуваються американські похідні виставки

Москва. — Як повідомляє совєтська і західня преса, в більших містах СССР з великим успіхом проходять т. зв. похідні виставки, організовані в рамцях культурного обміну між ЗСА і СССР завданням яких є показати спосіб і форму відпочинку (вакацій) і туризму в Америці. Такі виставки відбувались вже в Москві, Яркутську, Уфі і Ерівані, а 15-го квітня матимуть змогу цю виставку оглядати мешканці Одесси. Працівниками, чи як їх популярно називають в СССР, екскурсантами, є переважно студенти високих шкіл ЗСА, які вивчають російську мову на університетах і коледжах. Деякі з них навіть перервали науку в школі, щоб тільки взяти участь у виставці. Виставку, як каже преса, відвідує велике число людей. Правда, для багатьох з них це тільки претекст, для того, щоб поговорити з екскурсантами про відносини в ЗСА. Деякі з відвідувачів так насичені большевицькою пропаґандою, що не вірять у вияснення екскурсантів, і ставлять дуже наївні питання, як, наприклад, „чи мають право неґри в ЗСА купувати автомобілі", або „чи правдою є, що американський уряд саджає комуністів до концентраційних таборів" і т. д. Переважають однак серйозні питання, які мають глибокий характер. Люди інтересуються умовинами роботи, заробітними платнями, расовими проблемами, культурними справами. Одна молода людина запитала, яку літературу і яких російських письменників найбільше читають в Америці. Серед інших екскурсант назвав ім'я Александра Солженіцина. „Він не наш, ми його вигнали" — відповів з обуренням відвідувач виставки. Але вже слідуючий молодий чоловік жалувався, що в СССР не можна читати, що бажаєш, головно не можна дістати і прочитати творів Солженіцина. Американська преса відмічує, що не роблячи „великої політики", американська молодь може зробити велику і корисну прислугу своїй країні при нагоді подібних виставок не тільки в СССР, але також в інших країнах.

ВКЛАД ЕТНІЧНИХ ГРУП В КАНАДІ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Монтреаль. — Заходами СВС, Канадської Радіо і Телевізійної Корпорації, на телевізійній канадській сітці буде висвітлений 18 березня 1974 року, початок год. 10 вечора, одногодинний документальний фільм про вклад окремих етнічних груп в розбудову прерійних провінцій Канади. Фільм випродукував Вінсент Тобел. Фільм включає також українську етнічну групу від часу її найдавнішого поселення по сьогодні.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Загальне розрахункове бюро, у віданні якого знаходяться всі справи, зв'язані з фінансовою господаркою федерального уряду, заборонило експортно - імпортному банкові виплатити на рахунок кредиту для СССР 49,5 мільйонів долярів. Виплата зазначеної суми пов'язана з погодженням американського уряду дати для СССР потрібну фінансову допомогу на розбудову совєтських нафто-газових родовищ в Сибіру. Загальна сума американських інвестицій мала б досягнути яких 6 більйонів долярів, а в заміну за це совєтський уряд погодився постачати ЗСА совєтським газом, як тільки закінчиться розбудова проєкту.

Стримання виплати першої рати домовленого кредиту Експортно - імпортним банком зумовлене політично-юридичними моментами, чи точніше „національним інтересом". Питання тепер стоїть, чи досягнуте домовлення між урядами ЗСА та СССР дійсно є в американському національному інтересі, чи радше навпаки, це домовлення створює для ЗСА небезпечну ситуацію. З боку президента Ніксона і державного секретаря Кіссінджера фінансову допомогу для СССР обґрунтовується вимогами політики відпруження і поширення та закріплення основ нібито тривалого миру у світі. Противники американських інвестицій в промислову розбудову СССР мотивують своє становище тим, що за останні роки у совєтській політиці не заіснували якісь такі засадничі зміни, які виправдували б надії на мирні наміри СССР у майбутньому. Кожна фінансова інвестиція в СССР з надією на „куплення" миру не виправдає себе, а також не виправдають себе сподівання на совєтські енергетичні ресурси, бо вони будуть знаходитися, без уваги на величину американських інвестицій, під контролею уряду, політика якого кожночасно може ґрунтовно змінитися. Практика і найновіший досвід з арабською нафтою повинні, кажуть противники урядового пляну, бути для ЗСА виразною пересторогою.

У зв'язку з цією дискусією варто б тільки нагадати становище більшости совєтських дисидентів, які виступають проти допомоги совєтській системі без попереджуючих концесій в напрямку її реорганізації. Для кожного спостерігача мусить бути очевидним, що скріплювання потенціялу здеклярованого ворога, який ніколи не заявив про свою резиґнацію з геґемонії над світом і з пляну знищити західній світ, — є своєрідним самогубством. На це звернув увагу люїзіянський конґресмен Джон Р. Рарік, цитуючи Леніна, що „коли капіталістичний світ розпічне з нами торгувати, цього ж дня він пічне фінансувати своє власне знищення".

Враховуючи такий фактичний стан, а не тільки самі надії, стримання кредитів для СССР треба оцінювати як дуже правильне рішення.

Два світи

Майже повних тридцять років перебув у філіппінських джунґлях, на острові Люබанг, другий ляйтенант цісарської японської армії Гіроо Онода, не припиняючи ні на один день боротьби із збройними силами Філіппін, що її він почав колись, згідно з одержаним наказом, і продовжував безперервно навіть після того, як в 1945 році Японія була примушена підписати капітуляцію.

Продовжував Онода „воєнні дії" разом з невеликим гуртом японських вояків, тільки тому, що не одержав наказу їх припинити, з глибокою вірою в те, що виконує покладений на нього командуванням вояцький обов'язок. Щойно останнім часом переконаний своїм старшим братом й колишніми японськими військовиками, що війна вже закінчилася, він піддався формально представникам філіппінської армії, передаючи їм — згідно із устійненим традицією звичаєм — свій самурайський меч.

З глибоким зрозумінням і пошаною поставилися до виявленої Онодою геройської витривалости і посвяти представники філіппінської влади. Переданий ним у вояцькому акті піддачі меч був повернутий йому головнокомандувачем летунських збройних сил і президентом Філіппін Фердинандом Е. Маркосом з висловами подиву для його хоробрости, не зважаючи й на те, що у веденій Онодою протягом 30 років боротьбі були жертви і з одного і з другого боку. Широкий відгомін і захоплення викликала історія з Онодою не тільки серед японців у Японії, але також і серед населення Філіппін і в публічній опінії всього світу. Онода став національним героєм, прикладом вояцького духа й відданости не тільки в очах земляків, але й недавніх ворогів.

Приклади подібного геройства засвідчені і в недавній історії України. Довгими десятками років деякі з колишніх вояків Української Повстанчої Армії продовжували у важких умовах окупації й каґебівського терору започатковану ними колись боротьбу з окупантами України, не тільки московськими, але й гітлерівськими. Боролися, як і японський ляйтенант Онода, увесь час у ворожому оточенні, переслідувані збройними з'єднаннями військ НКВД і згодом КҐБ. Піддавшися по довгих роках боїв чи попавши після нерівного бою в полон, вони були розстріляні на місці, абож — у найкращому випадку — запроторені, як, наприклад Антін Олійник з Волині — у мордовські табори і після успішної втечі із них жорстоко замордовані. Замість вояцької пошани й визнання їх знеславлено в очах рідних і земляків, як злочинців і бандитів. Так само повелися б без ніякого сумніву московські каґебісти і з ляйтенантом Онодою, якщоб він надумався був передати свій самурайський меч у їхні руки.

Справді — два світи!

Сенат затвердив 4-ох нових амбасадорів

Вашинґтон. — У середу, 13-о березня, Сенат затвердив 4-ох нових амбасадорів ЗСА. Леонард Анґер був затверджений на пост амбасадора до Тайвану, Джон Гантер Дін до Камбоджі, Герман Ф. Ейлтс до Єгипту, а Роберт В. Дін був призначений на амбасадора до Перу. Того самого дня президент Ніксон прийняв вірчі грамоти 5-ох нових амбасадорів до ЗСА. Новим представником Великої Британії у Вашинґтоні є Пітер Ремсботом, Австралію представлятиме Петрик Шов, грецьким амбасадором є Константин Панайотакос, Джералд С. Бушет представником Гаїті, а амбасадором Руанди Джозеф Ніцеїмана.

Я. Гайвас

ЗАСІВ, ЩО ЗІЙДЕ БУЙНО

Приглядаючися ближче метушні й безрадности „мудрої" комуністичної партії СССР і „селянсько - робітничого уряду", ми розуміємо їх важке положення. Оце перед очима цілого світу людина, одна людина, що посміла безстрашно протиставитися їм. Але хоч ця людина одна, вона не стоїть самою. Вона виросла на ґрунті широких прагнень та відбиває думки мільйонів. І через те вона стане взором для наслідування для безчисленних інших. А. Солженіцин показав, що на брехні і несправедливости виріс і зміцнів большевизм, що тиранія Сталіна, його терор, знущання над людьми це не припадок і не продукт його божевілля. Система, большевицька система від самого початку така! А. Солженіцин розвінчав і показав на підставі численних документів „надхненника" Леніна звичайним узурпатором і тираном, що тюрмою і смертю „переконував" своїх противників, що найвищою справою вважав не добро народу, а свою владу.

А. Солженіцин розвінчав цілу „героїчну" комуністичну партію. Він вказав на те, що т. зв. „безстрашні борці" за комунізм в царській Росії взагалі такими не були, що їм у порівнянні з іншими революційними угрупуваннями діставалися дуже лагідні вироки. Він показав, як ті старі большевики — томскі, радеки, зіновєви, бухаріни — морально розкладалися ще в перших роках і місяцях комуністичного режиму, коли на чолі з Леніним цинічно „засуджували" без доказів і без вини своїх політичних противників та висилали їх на смерть. Як же вони могли мати моральну силу протиставитися, як могли вони витримати, коли їхній колеґа і співучасник їх злочинів зготовив їм таку саму долю? Один по одному вони ламалися і признавалися перед собою створеними і самими ними здеморалізованими „органами" до злочинів, яких вони ніколи не поповнили, ані про які їм навіть і не снилося.

Це все, побіч інших разючих фактів комуністичної дійсности, допоможе безчисленним людям пізнати справжнє обличчя і справжній зміст комунізму, розкриє перед ними духовість кремлівських „лідерів", та їх помічників. Чи може бути щось дошкульнішого для них?

Твори А. Солженіцина, його моральна постава, а нарешті капітуляція Москви перед моральною безкомпромісовістю тієї людини будуть найкращою підтримкою для тисячів і тисячів в'язнів. Вони будуть доказом для політичних в'язнів у тюрмах і таборах СССР, що їхній шлях правильний, що їхня боротьба не піде намарне, що на їхніх стражданнях виростуть нові покоління борців, що вони тільки дрібні, але незаступимі частини великого людського зрушення, яке міцнітиме з дня на день, захоплюватиме щораз нових людей і нові простори. „Справжню велич людини я пізнав щойно в тюрмі" — каже Солженіцин. Чи може бути кращий бальзам на стортуровані тіла і стомлені душі безчисленних в'язнів?

В ганебну історію СССР ввійдуть безсмертні картини з „Архіпелягу ГУЛАГ", які розказують, як кілька тижнів, чи місяців після своєї перемоги большевики розстрілювали цілі села за те, що вони ставали на захист своїх церков, як руйнували цілі райони, які хотіли зберегти себе й своє життя, як начиняли землю і тюрми поворотцями із закордону, потім політичними противниками, професорами, інженерами, по черзі усіми. Одним словом, згідно з большевицькою термінологією, „всі, всі, всі" ставали жертвою большевицького прагнення знищити. А по війні йшли втертими шляхами цілі народи. Йшли полонені, йшли дівчата, що виходили заміж за чужинців, йшли еспанські діти... Читаючи книжки Александра Ісаєвича, не хочеться вірити тому безконечному лихоліттю. Але це все підтримане фактами, речевими даними, прізвищами.

Солженіцину робили закид з СССР і навіть за кордоном, за його неучасть в гуртках дисидентів і в збірному підписуванні різних звернень і заяв. Здавалося б, що в цьому є частина правди. Але воно не так. Досвід навчив нас його іншого. Він і тут виявився видатним тактиком, що розумів положення, його загрози і як їм протидіяти. Він показав, що був не лише видатним тактиком у артилерійських боях з німцями, але й неменшим в боротьбі з совєтською владою і її органами, які „не роблять помилок". Во коли б він включився в акції гуртків, то згадані „органи" без труду знайшли б до нього доступ при допомозі провокаторів так, як і знайшли до всіх інших наших національних діячів. А провокатори не лише натворили б різного в його імені, а потім докажи, що „ти не верблюд", але й на совєтських судилищах „під присягою" посвідчили б, що він їм давав зброю, американські доляри, збирав від них шпигунські інформації про „оборонну міць СССР", а навіть, що ходив з ними красти колгоспних курей. Очевидно, що „справедлива" влада мусіла б його за це все, „доказане й перевірене", засудити, а на Заході тільки руки розложили б: жалко, але щож, коли він спекулював долярами (пригадуєте Пастернака, автора „Д-ра Живаго"?), та й замогався в шпіонажу, то що мали большевики зробити? При повній ізоляції А. Солженіцин був недоступний для влади і для її „протизаходів".

Непроминаючою заслугою його буде його справедлива постава у відношенні до всіх народів. Не лише до його російського народу, але й усіх інших, чиїх недолею він однаково болів і однаково їм усім прагне щасливого життя. Через те його вплив пошириться на всі національні суспільства внутрі СССР. Його лист з 5-го вересня 1973 є маніфестом універсального принципу національних, суверенних держав, принцип, який сповнюється на наших очах у цілому світі й раніше чи пізніше почне свій переможний марш через кордони СССР. Не допоможуть усі вже існуючі перешкоди, не допоможуть нові, що їх так поспішно здвигають большевики, не допоможуть провокації і насильства, не допоможе „кордон на замку", бо це є життя, бо це нове, що приходить на зміну старому. Його можна ослабити, пригамувати, але назавжди стримати його не можна.

Во істину після чину А. Солженіцина СССР вже не зможе бути таким, яким був дотепер!

В часі писання цих рядків преса, радіо й інші інформаційні засоби західнього світу гудуть змістом листа Солженіцина з минулого вересня, який саме тепер опубліковано. І тут потужним розривним зарядом стане А. Солженіцин і його творчість. Ми не раз забуваємо, що є Захід і захід. В нас не раз помітна недуга ідолопоклонства перед усім, що звідси походить. А в дійсності і тут є подивугідні речі, але є і засуду гідні. Тут є свобода, пошанування людської гідности, прямо безмежні можливості вільної творчости. Але тут є теж погоня за зиском, визиск наївности й доброї волі широких мас фінансово - промисловими китами, пригинання колін перед могутніми світу цього. І їх буде мати Солженіцин проти себе. Вони вже підносять голови, закидаючи йому завелику прив'язаність до своєї землі і своїх земляків, націоналізм (вони бо хотіли б цілий світ зробити єдиним ринком для себе), вони цинічно, під покришкою декламації про мир, мріють про набиті гаманці. Або як ославлений кумир деяких кол заходу, Жан-Поль Сартр, заявив на запит, чи слід виявляти і поборювати такі злочини, як совєтські концентраційні табори і терор, відповів: „Ні, щоб не позбавляти надії Білянкуру" (мешканців Білянкуру, дуже убогого передмістя Парижу — прим. авт.). Одначе, ми віримо, що хто протистояв в боротьбі з Кремлем, той не вгнеться і в боротьбі з меншими хижаками, серед яких йому тепер прийшлося жити, бо вони, хоч які галасливі і себесловні, хоч не раз капає з них золото, але вони в незначній меншості і не вони визначають шлях у майбутнє.

Любов Коленська

ДІТИ — МАЙБУТНЄ НАРОДУ...

Кожної днини на сторінках преси розглядається різні пекучі проблеми. Але майже поминено найважливішу з них, а це, щоб школи, які є підставовою клітиною у вихованні, дійшли до максимум у координуванні прикмет, притаманних властивостям українській людині. Молодь народилася в Америці і тут перебуває; силою цього факту вона насичена американським світом. Ціллю школи українознавства має бути навчити молодь інтересуватись і стежити за подіями українського світу і закристалізувати її в індивідуальності, які сьогодні і в майбутньому служили б віддано українській справі.

Читаю статті й дописи в пресі, дискутую з учителями, перепроваджую гутірки з молоддю в школі українознавства і приходжу до переконання, що, щоб спонукати дітей шанувати українознавчі предмети, щоб учні із зацікавленням їх вивчали, негайно потрібна шкільна реформа. Вправді, деяке знання вони здобувають, але хіба саме знання є ціллю шкіл українознавства? Передусім, окрім передавання дітям звичайного механізованого знання з поодиноких предметів, їх треба зуміти виховати так, щоб українське слово не було лише мовою їхніх батьків, чи прапредків, щоб вони на всі надбання української культури не дивились літеплим, а то й іноколи зневажливим поглядом (порівнюючи інші культури світу), але, щоб вони українську культуру шанували і жили в ній, як у чомусь суттєвому і сучасному.

Звідкіля те все має причини? Не вина тут виключно батьків чи вчителів, в яких усіляка терпеливість поволі вичерпується, коли бачить, що їхні змагання не завжди зустрічаються з побажаними результатами. Вина в цьому, що немає тут сильного проводу в шкільництві, що немає відповідно виготовленої програми. Вже чую відповідь: та ж вона існує. Признаю слушність — вона надрукована. Але спробуйте її притримуватись, гляньте, чи вона гармонізує із зацікавленням учнів? А вони в американських школах навчаються за високоякісною програмою, складеною до деталів, постійно пристосованою до суспільних реформ, чи наукових відкрить.

От, візьмім до уваги предмет з української літератури. Знаємо, що навчання в школах українознавства відбувається раз в тиждень. А в програмі, левину частину призначено на вивчення давньої і середньої доби. Як тут впоратись? Та ж цю частину літератури вистачить навчати в максимальному скороченні, а докладніше перестудіювання цих часів залишити молоді, яка вже буде в більш зрілому віці, в якої більше зрозуміння до детального вивчення, тоді, коли вона вибереться на університет.

А тепер, хіба ж не появилось багато нових письменників, науковців і мистців в Україні чи на еміґрації? Скільки тут заходить презірних новостей, цікавих і важливих політичних ситуацій, які викликують сильне враження на молодих людей і про них швидко можна інформувати, приносити до кляс українську пресу, підбирати звідтіля те, що їх зацікавлює.

Коли ж йдеться про застосування шкільної програми — по школах існує „махнівщина": вчителі стараються на свій лад давати собі раду. Один ледве вспіває з матеріялом, тобто ледве доходить до творчости неоклясиків в Україні, а інший і то ні, розгублений, здезорієнтований — „якось" вчить... А діти передусім і залюбки читають твори із найновішої доби, а зокрема цих людей і про цих людей, що тепер живуть. Бо молодь і сучасність нерозривні побратими.

Вина тут і підручників від найнижчих до найвищих кляс. Поглянути б хоча на підручник з літератури. Колись він був добрим і вистачаючим, але не сьогодні. Та ж він сягає часів лише після Першої світової війни...

Ще один недогляд: школу повинні частіше відвідувати інспектори, вглядати в працю педагогів, в заподаний ними матеріял, радити їм, слідкувати за враженнями, які витворюються у дітей під час лекцій. І в результаті це не тільки принесе користь учителям, але й учням, вони побачать, що ними хтось інтересується, що їхня школа це не якесь ґетто, де тільки вони і їхні вчителі. Вистачило, коли до нашої школи навідалися деякі мистці чи письменники і зразу розгорнулася дискусія, лекція оживилась, навіть ніхто не чекав... перерви.

Ввесь народ гуде: молодь повинна бути, ні, вона мусить бути українська, ми так хочемо! Але хотіти це одне діло, а діяти в цьому напрямку — друге. Тому і побажання до цих чинників, що при кермі шкіл українознавства, щоб і від них вийшла ініціятива щодо методів навчання, щоб вони склали добру і корисну програму, щоб видали відповідні підручники. Бо чи досі є дійсно корисні результати у підхованні молодого покоління? Чи може, припадково, все те, що учні декламують на пописах чи на іспитах зрілости, не щире, а вивчене на показ і тим самим ніяк не тривале. За рік, за два, а то й скоріше — воно призабудеться, бо не було вщеплене як слід. Залишиться тільки спогад накиненої колись обов'язкової науки, карности, послуху до батьків.

Добре розплянована програма, пов'язані з сучасним підручники, порада і тісніший контакт з учителями — зможуть принести побажані результати — здобути молодь українському майбутньому.

У „Свободі" з 20-го лютого ц. р., появилася вістка про засідання Політичної Ради УККА, на якому головним предметом нарад були рідношкільні справи. Там винесено постанови конкретних заходів для покращання ситуації на шкільному відтинку, порушено справи підручників і вирішено скликати в найближчому часі конференцію в справі шкільництва. Дай Боже, щоб усі ті постанови і резолюції не зупинились в півдороги і нарешті вийшли на шлях дії.

З НАШИХ БУДНІВ

СВІТ ЗА ВІКНОМ

(Сценка)

Сиділи в ресторані при склянці пива та й приглядалися через вікно вуличному розгардіяшові на долині міста Ню Йорк...

— От, наробили араби пацалихи на цілий світ! Ти бачиш який хвостище закрутився перед ґазоліновою станцією?

— Мені байдуже. Я авто продав і тепер користаюсь автоногами. Нарешті американці пригадають собі, що мають ноги...

— Автом вигідніше...

— Ба!

— І безпечніше.

— Чому — безпечніше?

— На вулиці чи в собвеї, завжди хтось може трахнути тебе чим-не-будь по голові, ограбити, покалічити...

— В авті також.

— Що — також?..

— Наджене якийсь п'яний, гаратне тебе спереду, ззаду чи збоку і маєш бабо, радість.

— Ой, так, так. Немає тепер бідному головікові безпечного місця: ні в хаті, ані на вулиці, ні на землі, ані під землею...

— Та бідному ще півбіди, найбільше горе мільйонерам, бо їм всякі ліворуціонери дітей крадуть, а потім кажуть платити собі високий гарач.

— Це так, як колись татари робили. І досить довго стояли в цьому бизнесі.

— А бачиш: кажуть, що ніби світ поступає вперед, а він, фактично, вертається назад, до татарських часів.

— А я думаю, що колись ще докотиться до — печерних. Аж у печері, або в лісі, на дереві, віддихне людина на повні груди свіжим повітрям!

— Власне! Що сталося з полюцією?! З занечищеним повітрям, водою, атмосферою?..

Якось нічого про це не пишуть панове екологи?

— Не пишуть, бо часу не мають.

— Чому не мають?

— Бо сидять і чекають своєї черги, щоб дістати шість ґальонів ґазоліни.

— І вдихають в свої груди всю полюцію?..

— Вдихають, аж гей!

Ікер.

Юрій Пундик

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ДМИТРА ДОНЦОВА

Стаття сл. п. проф. Юрія Пундика, автора студії „Український націоналізм", належить чи не до останніх його праць. Написав він її, одержавши до прочитання манускрипт монографії Михайла Сосновського про д-ра Дмитра Донцова. На жаль, з уваги на свою важку хворобу він вже не міг підготовити кінцевої редакції передмови до цієї монографії, що появилася друком в березні 1974 р. п. н. „Дмитро Донцов — політичний портрет". Вважаємо, що у зв'язку з появою цієї монографії д-ра М. Сосновського варто буде познайомитися з думками сл. п. проф. Ю. Пундика про ролю і місце Д. Донцова на шляху розвитку української націоналістичної ідеології, що є, як це він відзначує, темою праці М. Сосновського.

(1)

Жак Марітен писав в одному із своїх творів, що „головне завдання одуховленої людини на службі її народу — це збудити народ, збудити його до чогось кращого, як тільки буденні справи, до відчуття завдань, які перевищують сили однієї людини. Це дуже важливий і життєво необхідний феномен" („Людина і держава"). У новітній українській історії таким будителем був Тарас Шевченко. Його поезії відіграли важливу ролю в українському національному зриві 1917 року, але його гасла, які поривали народні маси, не давали конкретної програми в боротьбі за національне визволення. Українські народні маси піднялися з гаслом Шевченка за „власну правду у власній хаті", але розгубилися в шуканні шляхів і втратили велику нагоду здобути волю і державу.

У процесі шукання за причинами невдачі Української Національної Революції 1917-1921 років і за шляхами до успішного її завершення в майбутньому зродився Український Націоналістичний Рух, оформлений в Організації Українських Націоналістів (ОУН) та ідеологія українського націоналізму. Світоглядно-політична філософія українського націоналізму мала вирішальний вплив на вироблення світогляду пореволюційного покоління в першій мірі на Західніх Українських Землях, а також знайшла значний відгомін на Східніх Українських Землях в умовах Совєтської України. Основні елементи націоналістичної ідеології стали у сучасну пору базою для дальшого опрацювання політичної програми визволення і державного будівництва України, тим більше, що ті політичні програми, проти яких виступив український націоналістичний рух у 20-их роках, втратили свої впливи, а то й зникли з українського політичного думання. В такій ситуації вивчання історії розвитку українського націоналізму як світоглядово - політичного руху, всіх його окремих аспектів, стає необхідністю для кожної людини, що прагне збагнути сучасне українське політичне думання, включно з ідеями, з якими зустрічаємося у самвидавних творах в Україні.

Розвиток ідеології українського націоналізму 20-их і 30-их років тісно пов'язаний з постатю Дмитра Донцова, діяльність та творчість якого є темою книжки Михайло Сосновського*). Дмитро Донцов був одним з найбільш впливових популяризаторів української націоналістичної ідеології у 20-их роках і пізніше, а для деяких послідовників цього руху став усіобленням українського націоналізму, що знайшло свій вислів у статті ще 1971 року в журналі однієї з націоналістичних груп, мовлячи, „український націоналізм — це Донцов". Це сталося, не дивлячися на те, що сам Донцов до ОУН не тільки не належав, але й не хотів належати, бо не погоджувався з ідеологією Українського Націоналістичного Руху й ОУН.

Донцов — це була людина крайностей, людина двох барв: білої і чорної. Для нього „нема гіршого прокляття, як так звана «об'єктивність», нема більшого нещастя, аніж «безсторонні» й «невтральні», велика любов не може існувати без великої ненависти, світ поділений між Богом і Сатаною — нічого посереднього немає. Розчарувавшись у своєму молодечому захопленні соціял-демократією, він пристрасно віддався ідеям націоналізму, пропаґуванню якого віддав усе своє життя за винятком короткої „екскурсії" у монархізм. Як правдивий прозеліт нової віри, Д. Донцов визнавав тільки людей „добрих" і „злих", — люди „ніякі" гірші за злих саме через їх „ніякість". Для нього існувала тільки віра „правдива" і віра „єретична" без ніяких виглядів на компроміс між ними. Тому, однак, що провідні члени ОУН, включно з форматорами її ідеології Дмитром Андрієвським, Володимиром Мартинцем, Миколою Сціборським, Євгеном Онацьким, Юліяном Вассияном, а дещо пізніше Олегом Кандибою-Ольжичем, відмовилися визнати догми створеної Д. Донцовим „релігії", то й не дивно, що він відмовився до них пристати.

Пише Жак Марітен про пророків-будителів: „Де мається до діла з надхненням і пророцтвом, там зустрічаємо лжепророків і справжніх пророків; злодіїв, що прагнуть заволодіти людьми і слуг народу, які прагнуть його визволити; надхнення, що походить з темних інстинктів і надхнення зі справжньої любови". Дуже важко відрізнити й уточнити джерело надхнення. Не можна виключати, що джерелом надхнення, наприклад, Гітлера, була любов до німецької нації, а все ж виходила вона і з темних інстинктів і зробила з Гітлера лжепророка.

(Закінчення буде).

*) М. Сосновський, „Дмитро Донцов — політичний портрет". З історії розвитку ідеології українського націоналізму. Ню Йорк — Торонто, 1974. 419 стор. (Бібліотека Українознавства Наукового Товариства ім. Шевченка, том 33).

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕГАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС”, А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ” НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

Юридична комісія хоче оминути конфронтацію з Білим Домом

Вашингтон. — Юридична комісія Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості формального обвинувачення („імпічмент”) президента Ніксона, в середу, 13-го березня, рішила старатися наразі оминути конфронтацію з Білим Домом щодо передачі їй ряду документів і магнетофонних записів, але зазначила, що Президент „мусить таки підчинитися вимогам Комісії”. Це рішення, проголошене на пресовій конференції демократичним конгресменом Пітером Родіном із Ню Джерзі, наступило після надзвичайних зборів демократичних членів цієї Комісії. Конгресмен Родіно повідомив, що деякі демократичні законодавці хотіли негайно видати Президентові формальний виклик („сапіна”), але більшість проголосувала цього наразі не робити. Родіно зазначив, що велика більшість членів Юридичної комісії — демократів і республіканців — вже раніше заявляли, що коли Білий Дім надалі відмовлятиметься передати Комісії вимагані додаткові документи, то Комісія буде змушена таки видати президентові Ніксонові формальний виклик.

НОВІ КНИЖКИ
„МЕЧ СВЯТОСЛАВА”

Вийшла друком нова книга Івана Манила-Дніпряка „Меч Святослава” (Літературні твори. Зоряність... Кипень... Загибель Росії й Китаю... Сполучені Штати України і приєднання Сибіру до Аляски — до США, як наслідок 3-ої світової війни). Книга викликала найкращі відгуки й рецензії! Вид-тво „Волосожар”, 1973. Ціна 2 доляри. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:
Mr. I. Manylo, Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

Мґр. Роман Дяків переобраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тивність жінок в організаційній ділянці, маючи на увазі точкову систему з ювілейного року „Свободи”, інформувала про плян будови пам'ятника Лесі Українці на „Союзівці”, на будову якого вже зібрано 1,900 дол., говорила про присвяту Української Будівлі УНСоюзу та про приготування до 28 конвенції.

Асистент керівника організаційного Відділу Степан Гавриш інформував про загальний стан членської кампанії цілости УНС та досягнення Округи. За його словами, рік 1973 був добрим і корисним роком для УНСоюзу, як у фінансовій, так і організаційній ділянках. В загальному добуто 4,668 нових членів, забезпечених на загальну суму 11,249.000 дол. Здобутими членами покрито всі втрати в членах та одержано зиск понад 900 членів, УНС перейшов 89,000 членів. Округа, за словами С. Гавриша, працювала добре, бо не зважаючи на різні перешкоди, таки здобула 36 членів, чим перший раз виконала на 100 відс. квоту, за що здобула і грошовий бонус в сумі 52.00 дол. Крем того, поодинокі секретарі, як Ольга Маліщак і мґр Роман Дяків, добули грошовий бонус в точковій системі, що тривала від липня до 31 грудня 1973. Свою доповідь закінчив С. Гавриш наміченням організаційного пляну для цілости Союзу, а Округи спеціяльно. За його словами УНС має в пляні здобути 3.000 нових членів до часу 28 конвенції, а Вілкс-Берська Округа 35 членів.

Після доповідей вив'язалася дискусія, в якій забрали голос: д-р Йосиф Кравчинюк, Катерина Лукач, Марта Турчин, мґр Роман Дяків, Іван Гренчишин і Іван Блищак. Відповідь дискутанти одержали від Марії Душник, а після того вона вручила срібні відзнаки за здобуття 10 і більше членів в ювілейному році „Свободи”. Відзнаки одержали — Ольга Маліщак, секр. 29-го Відділу за 13 членів і мґр Роман Дяків, секретар 30 Відділу, за 10 членів. Рівнож передано чек - бонус на суму 52.00 дол. для касира Округи Катерини Лукач. Наради закінчено спільною перекуською.

Перед концертом українських Ансамблів з Англії у Філядельфії

Філядельфія, (О. Л-ий). — Успіх концерту чоловічого хору „Гомін” і народного балету „Орлик” з Англії з гостинним виступом співака й бандуриста Володимира Луцева, що відбудеться у Філядельфії в суботу 23-го березня ц.р. о год. 7:15 вечора в авдиторії „Сентрал гайскул” при вул. Огонц і Олней — майже запевнений.

Із рамени й під патронатом місцевого Відділу УККА улаштуванням концерту займається Громадський комітет, який очолює представник Філядельфійської Станиці кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА Степан Мазурок, а координатором цілости є голова Відділу УККА д-р Іван Скальчук. Головними спонзорами концерту мистецьких ансамблів з Англії у Філядельфії є Станиця Дивізійників і чоловічий хор „Прометей” при активній співучасті організацій СУМА, ТУСМ, ООЧСУ, ОЖ ООЧСУ і Т-ва кол. вояків УПА.

Інформаційно - пресова комісія Комітету, в доповненні загально проведеної у крайовому маштабі пропаганди Централею УККА, провела дуже інтенсивну інформаційну працю в українській пресі, радіогодинах, церквах, на імпрезах, тощо, у висліді чого зацікавлення цим концертом публіки Філядельфії і околиць є дуже велике і публіка заздалегідь уже набуває квитки на концерт в крамницях: „Оріон”, „Космос” і п-ва Лукасевичів, бо на концертовій залі всього 1700 місць. Із тих крамниць повідомляють, що ще є квитки до набуття під цю пору й тому поголоски, що вже всі квитки випродані є неправдиві, як на сьогодні. Можливо, що дешевші квитки випродані, але першорядні квитки в ціні 6 дол. ще можна набути. Нічлігова комісія подбала про дармовий нічліг і прохарчування 82-ох членів ансамблів поміж членами організацій-спонзорів концерту.

Ансамбль прилітає на головне летовище до Філядельфії із Сиракюз в суботу 23-го березня о год. 5:15 по пол., де його привітають представники Громадського комітету, і звідтам перейдуть усі автобусами безпосередньо до концертової залі „Сентрал гайскул” при вул. Огонц і Олней, що міститься у північній частині міста в тзв. „Логан” - секції. Для авт є велика паркувальна шкільна площа, а публічною транспортацією можна доїхати підземкою чи автобусом до Норт Брод і Олней, а звідти на захід один довший бльок пішки або автобусом ч. 26 або „С” (ес) — одна зупинка до вул. Огонц.

В неділю 24-го березня Ансамбль віджджає автобусом о 9-ій год. ранку з-під Дому Молоді до Ню Йорку, де дасть концерт о 4-ій год. по пол. в залі Фешен Інституту при 225 Зах. 24-ій вулиці.

ДОПОВІДЬ Д-РА Р. ХРУЦЬКОГО В НЮ ЙОРКУ

Д-р Роман Хруцький з Бриджпорту, Конн., виголосить доповідь на тему „Акупунктура — китайська медицина” у вівторок 19-го березня, о год. 8-ій вечора в новій домівці СУА (108 2-га Аве) в Ню Йорку. Д-р Хруцький саме повернувся з Каліфорнії де, як делеґат Бриджпортського шпиталю та як один з доповідачів, брав участь в американській конвенції акупунктуристів. Доповідь спонсорує 83-ий Відділ СУА в Ню Йорку.

УЖЕ НЕМАЄ БІЛЕТІВ НА КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКИХ АНСАМБЛІВ З АНГЛІЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій — Відділу УККАамерики в Ню Йорку інформують, що всі білети на концерт українських ансамблів з Великої Британії, який відбудеться тут в залі Фешин Інституту в неділю, 24-го березня о год. 4-ій по полудні, вже деякий час тому вповні випродані.

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 24-го лютого 1974 року упокоївся в Бозі, в Ізелін, Н. Дж. наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО, ПРАДІДО і СТРИЙКО

бл. п. МИХАЙЛО КУПЧАК

народжений 1890 р. в Перемишлі, Україна.

ПОХОРОН відбувся на цвинтарі St. Gertrude, Rahway, N.J.

Горем прибиті:
дружина — БРОНЬКА
син — ГРИГОРІЙ з дружиною СОНЕЮ
донька — МАРІЯ ПОМПЛІОН з чоловіком ЛЕЙСІ
братанки: ОЛЬГА ТРАЙНА
ЙОСИФ й АННА КУПЧАК
8 внуків і 1 правнук

Замість квітів на могилу моєї Дорогої СЕСТРИ
бл. п. Марії Гвязди
складаю 10.00 долярів на бідних дітей.
Thorp, Wisc. КАТЕРИНА ТРОЗ

ПОДЯКА

Усім, що взяли участь у похоронних відправах та своїми молитвами причинилися до спокою душі мого Покійного МУЖА

бл. п. Володимира Кіляра

як рівнож Всім, що висловили своє співчуття усно, листовно чи телефонічно, складаю оцим сердечну подяку.

ГАЛЯ — вдова
зі синами: АЛЕКСАНДРОМ і РОМАНОМ
і синовою ТАНЕЮ

Зустріч громади з кандидатом

В неділю 17-го березня ц.р. українська громада в Чикаґо матиме нагоду стрінути і підтримати свого кандидата на пост стейтового сенатора із 19-го законодавчого району, виставленого Республіканською Партією молодого адвоката Бориса Антоновича. Зустріч відбудеться при обіді в приміщенню залі св. Володимира о год. 1:30 по полудні.

Борис Антонович

Кандидат Борис Антонович в часі від 24-го лютого до 9-го березня відбуватиме військову службу при штабі Генерального Адвоката Американської Воєнної Фльоти в Сан Франсіско, Каліфорнія, в ранзі капітана. У відсутності кандидата, підготовленням зустрічі займається комітет створений за ініціятивою місцевої студентської громади.

Участь в обіді братимуть Ґраціано Лопез і Луіс Капузі, кандидати виставлені разом з Борисом Антоновичем на список Республіканської Партії, і його політичні союзники в надходячих загальних виборах. Ґраціано Лопез це передовий діяч латинської громади в Чикаґо, а Луіс Капузі вже вісімнадцятий рік за порядком займає пост представника до 19-го стейтового конґресу. В розваговій частині виступатимуть вокально-інструментальний ансамбль „Одна Сьома", і танцювальна група Ігоря Скубяка, „Метелиця". Зустрічею проводитиме інж. Дмитро Григорчук.

У найближчих загальних виборах, які відбудуться 5-го листопада ц.р., українська чикаґська громада матиме нагоду — за останніх тридцять літ тільки другу — підтримати на вищий політичний пост одного із своїх провідних діячів. Республіканська партія виставила кандидатуру молодого українського адвоката Бориса Антоновича на пост Іллинойського стейтового сенатора із 19-го району.

Борис Антонович — син відомого українського діяча, редактора журналу „Екран" і колишнього довголітнього директора Школи Українознавства Учительської Громади в Чикаґо проф. Адама Антоновича. Сам молодий політик був активним в Пласті і в студентських організаціях. Покінчивши студії, д-р Антонович відкрив адвокатську канцелярію, зорганізував першу українську кооперативну забезпеченеву аґенцію і включився всесторонньо в українське громадське життя. д-р Антонович належить до Американсько - Українського Республіканського Товариства та є заступником голови Українського Інституту Модерного Мистецтва.

19-ий законодавчий район охоплює частину Чикаґо, в якій поважний відсоток населення є українського походження. Тут при Чикаґо Евеню знаходяться найбільші українські церковні і громадські осередки. Республіканська партія, виставляючи д-ра Бориса Антоновича, взяла під увагу не тільки його особисті дані, але й досі нерозвинений потенціял політичний цієї, одної з найгустіше заселеної українцями в цілих ЗСА, української громади.

Хоча д-р Антонович конкурента в республіканських правиборах 19-го березня не має і тим самим має запевнене місце в загальних виборах 5-го листопада ц.р., 22-го січня 1974 року створився Ініціятивний комітет для вибору д-ра Бориса Антоновича до Сенату стейту Іллиной та вже організується Громадський комітет.

На республіканському списку з іншого району Чикаґо також кандидуватиме інж. Олекса Забродський на члена Конґресу ЗСА.

М. Г.

Віктор Гнатюк — „видатний юнак"

Керні, Н. Дж. — Віктор Л. Гнатюк, син Василя Гнатюка з Керні, Н. Дж. був найменований дирекцією середньої школи (Гайскул) „видатним юнаком" американської виховної програми. Український юнак, який є внуком пані Дарії Гнатюк, секретарки 37-го Відділу УНСоюзу в Елізабет, Н. Дж., що є одною з передових союзових організаторів, є також членом Крайової „Гонор сосаєті". Найменування „видатним юнаком" пов'язане з одержанням стейтової стипендії в сумі 1,000.00 долярів, яку Віктор одержить від стейту Ню Джерзі, як також уможливлює йому ставати до змагу з іншими учнями за осягнення другої стипендії в сумі 500.00 дол. стейтів Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсильвенія, Ню Йорк і Огайо. В окремому листі до Віктора директор Гайскулу д-р В. Гілберт Бірсе пише: „Ви можете бути горді з Вашої жертвенної праці і послуг, які в результаті довели до номінації Вас „видатним юнаком" нашого Гайскулу".

Ціла родина Гнатюків є членами Українського Народного Союзу у Відділі пані Дарії Гнатюк.

Сенатор Талмидж закликає Конґрес збалянсувати бюджет

Вашинґтон. — Демократичний сенатор Герман Талмидж із Джорджії заявив, що Конґрес повинен головну увагу звернути на збалянсування державного бюджету, щоб запобігти ще більшій інфляції. Сенатор Г. Талмидж сказав, що теперішня інфляція є наслідком „безвідповідальної" фіскальної політики теперішнього та попередніх урядів, які дозволяли на величезні дефіцити. Сенатор із Джорджії заявив, що теперішній Конґрес мусить подбати, щоб у фіскальному році 1975, який розпочнеться 1-го липня 1974-го року, державний бюджет не виказав дефіциту. Деякі коментатори твердять, що вимогу сенатора Талмиджа тяжко буде перевести в життя, бо бюджет, переданий Конґресові 4-го лютого, передбачає 9.4-більйоновий дефіцит. Уряд розчисляє на 295 більйонів приходу, а видатки виноситимуть 304.4 більйона долярів. Коментатори вказують на те, що за останніх 43 роки тільки 6 разів пощастило збалянсувати державний бюджет.

ВИПАВ „РИБНИЙ ДОЩ"

Канберра. — На півночі Австралії пастухи і „підвладні" їм череди корів були вражені: останні два тижні разом із дощем на пастівну упали багато сотень малих рибок. Той район Австралії знаходиться за 200 миль від моря. Рибка була в доброму стані й пригодилась пастухам для обідів. Метеорологи пояснили, що маси дрібної риби підхопив десь у океані смерч і викинув високо в небо. Пролетівши 200 миль, риба разом із дощами почала спадати на землю.

БУРІ НАД ЕВРОПОЮ

Брюссель. — Як повідомляє преса, Европу, головно західні прибережні райони континенту, навістили сильні бурі — вітри і вилщви, внаслідок чого загинуло понад 50 осіб і багато поранено. В деяких районах заливи захопили цілі райони, а поблизу побереж затонуло багато кораблів. Зокрема великих матеріяльних втрат зазнали південні побережжя Англії, де під водою опинилося понад 40 містечок і сіл.